

Jóhannus E. Hansen, lögfróðingur um viðgerð av oljulöggávu

Mugu fáa breiða politiska semju um oljuvinnu

-Tað er ómetaliga týðningarmikið, at vit fáa eina breiða politiska semju, tá vit fara at stinga út í kortið ein komandi oljupolitikk. Hetta hevur nógv at siga fyrri okkum men eisini fyrri oljufelögin, sum helst síggja, at tað ikki verða gjørdar broytingar í heilum. Tað heldur Jóhannus Egholm Hansen, lögfróðingur, sum herfyri gav út rit við viðmerkingum til uppskotið til oljulöggávu.

JAN MÜLLER

Ein av teimum, sum gjølla hevur gjøgnumgengið frágreiðingina hjá Oljuráðleggingarnevndini um framtíðar oljumenningina í Føroyum og harvið eisini kunnað seg við uppskotið til ta oljulöggávu, sum er til viðgerðar í tinginum í dag er føroyski advokaturin Jóhannus Egholm Hansen. Hann starvast í dag hjá danska sakfóraravirknum „Andreassen & Partnere“, sum hann eisini er eigari av. Nú um dagarnar lat hann úr hondum eina frágreiðing við einum samandrætti av frágreiðingini hjá Oljuráðleggingarnevndini saman við viðmerkingum til uppskotið til kolvetnislovg. Hetta hevur hann gjørt í samstarvi við skotsku advokatifyrirøkuna „Cameron McKenna“ ið hevur verið nógv uppi í oljumálum bæði vegna oljufelg og stjórnmál um í heiminum.

Socialurinn hevur tosað við Jóhannus Egholm Hansen og spurdu til hann, hvat hann heldur um tað arbeiði, sum Oljuráðleggingarnevndin hevur latið úr hondum.

Lættur lesnaður

Hann heldur, at frágreiðing er ikki bert atlað professionellum at lesa og brúka. Hon er lætt at lesa, og tað ber prógv um, at hvør maður kann lesa hana.

-Hetta haldi eg er gott. Oljufelögin leggja allarstørst dent á, at treytir og reglur ikki verða broytt í heilum, tá tey eru farin í gongd. Fær oljuvinnan ikki eina breiða undirtøku bæði politiskt og manna millum, so fær tú ikki tann stabilitet, sum er neyðugur í hesi vinnu. Vit hava nógv ringar royndir frá fiskivinnuni, sum ikki eiga at endurtaka seg í eini komandi oljuvinnu. Heldur eiga vit at læra av hesum.

Tí heldur Jóhannus Egholm Hansen, at tað er sera gott, at ein og hvør er førur fyrri at lesa frágreiðingina, harvið fáa øll tann neyðuga kunnilikan, og tú sleppur undan misskiljum.

Men er henda frágreiðing eitt nóg gott grundarlag til at kunna „leypa út“ í hesa nýggju vinnu?

Útbjóðing avgerandi

-Talan er um eina rammulóg. Størsti parturin ella tann týðandi parturin av arbeiðinum er eftir, nevniliga at gera sjálvt útbjóðingartilfarir og treytir og reglur í tí sambandi. Tær standardtreytir, sum ganga inn í loyvin, koma at vera við í útbjóðingartilfarinum og sum verður lagt fyrri lógtíngið til kunningar. Þetta heldur Jóhannus E. Hansen vera eitt rættlaga krevjandi arbeiði og kanska enn størri enn tað, sum longu er gjørt.

Tá so útbjóðingartilfarir eru verið og umsóknirnar eru komnar inn, skulu myndugleikarnir til at tosa við oljufelögin um tær treytir, sum ikki eru standardtreytir men individuellar.

Eisini har meti eg, at tað liggur ein ómetaliga stór arbeiðsuppgáva fyrri framman. Úttan so at tú standardiserar hetta nógv rokni eg við, at arbeiðstíðir á oljufyriritingina verður sera stórt.

Mugu fáa sakkøna hjálp í útdáningum eisini

Hvussu heldur Jóhannus E. Hansen føroyingar eru fyrri við sakkønum fólk á teimum ymsu økjum, nú tá vit skulu til at samráðast um treytir ol. við oljufelögin, sum hava nógv særkøn fólk og drúgar royndir!

-Um ikki føroyingar velja at keypa sær sakkøna hjálp, her hugsi eg um landsstýrið og oljufyriritingina, tvs. lögfróðingar, jarðfróðingar og búskaparfróðingar innan oljuvinnu og gjalda tað heila kostar, so kunnu vit lættliga verða latnir úr. Tað er eingin loyna, at oljufelögin eru sera professionell og eru von at samráðast alla staðni kring heimin. Fyri tey er talan fyrst og fremst um eina kommerçieila í-løgu, og eru møguleikar fyrri at fáa fyrirmunir, so taka tey teir.

Jóhannus E. Hansen held-

ur tí, at vit føroyingar næstan ikki kunnu keypa ekspertisuna av dyra í byrjanini av hesum útviklinginum - til ein so sjálvur hevur fingið eina nóg stóra vitan og royndir.

Longu eftir l. útbjóðingartilfarir verða vit betri fyrri. Men til l. útbjóðingartilfarir eiga vit at fáa ta ekspertisuna vit kunnu. Oljufyriritingin hevur gjørt nógv burtur úr at útbúva sín egnu fólk. M.a. hevur Herólfr Joensen, sum nú er leiðari, verið gjøgnum eina útbúvgingarspross, men teir eru so fámentir í mun til tað oljufelögin kunnu gera. Tí er tað óðamannaverk at fara undir eina fyrstu útbjóðing uttan eisini at brúka serfróðingar uttanifr.

Tíðarættan kann halda

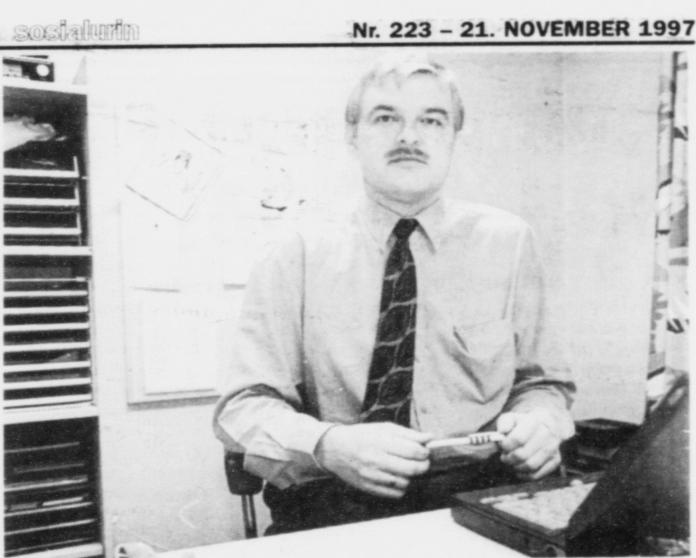
Uppá fyrspurning um hann heldur vit klára at halda atlaðu tíðarættanina sigur Jóhannus Hansen, at ganga vit út frá, at uppskotið til oljulög verður samtykt í nökunlunda tí skapi tað er í dag, so kunnu vit fáa eina útbjóðing á vári 98 ella kanska miðskeiðis í árinum. Men verður lógin ikki samtykt fyrr enn í februar ella seinni í 98, so er ivasamt, um vit megna at hava eina útbjóðingarrundu klára í 98.

Týðningarmikið við politiskari viðgerð

Hóast forarbeiðið undir lógaruppskotinum er bæði gott og nógv, so heldur Jóhannus Hansen, at politikararnir skulu gera sær sínar egnu tankar.

-Eg skal viðganga, at lógaruppskotið er væl gjøgnumarbeiðt, men vit mugu ikki gloyma, at hetta er ikki eitt politiskt verk men nakad, sum embætismenn hava greitt úr hondum.

-Sum politikari eigur ein at hugsa seg væl um, áðrenn man sigur ja ella nei til tað, sum liggur á bordinum. Tað er einki í vegin fyrri, at ein krevur broytingar ella partivisar broytingar í lógaruppskotinum.

Jóhannus Egholm Hansen, lögfróðingur heldur tað vera umráðandi, at politikararnir gera sær sínar egnu tankar um oljumenningina og ikki bara siga ja til tað embætisfólk elggja fyrri teir.

Vittgangandi heimildir til landsstýrið

-Sær tú fyrri tær viðurskifti í hesum uppskoti, sum kunnu verðið øðrvísi?

-Tað er ilt at siga, men ein eigur at leggja sær í geyma, at lógaruppskotið gevur rættlaga vittgangandi heimildir til landsstýrið. Spurningurin er, um lógtíngið ynskir tað. Samanbera vit við Noreg, so eru tað har oljufyriritingin og stjórnin, sum koyra hesi málini. Tað er ikki so, at hvørja ferð tú vil hava ein spurning upp at venda, at hann so skal leggjast fyrri tíngið. Tað vil eisini vera ov tungt at arbeiða, um allir spurningar skulu vendast í lógtínginum. Men harfrá og so til at geva so vittgangandi heimildir til landsstýrið, sum lógaruppskotið leggur upp til, er nakað, sum tingmenn mugu taka støðu til, og tað er ikki vist, at teir halda tað vera beint.

Jóhannus Hansen vísir eisini á, at tað er ein spurningur, um oljuráðleggingarnevndin hevur tikið hædd fyrri øllum tí, sum politikararnir kanska vildu ynskt at fingið við.

Tað kunnu so eisini vera ivamál, sum ein má taka støðu til og greiða. Eitt nú eru í grein 41 í lóginum ásettir upphæddir um, hvat ein eigur av einum offshoreútbúnaði kann koma at hefta fyrri. Har broytir ein uppá tær upphæddir, sum annars eru ásettir í sjó-lóginum. Spurningurin er, um ein kann gera hetta, tí sjó-lógin er ikki føroyskt sermál. Tí er tað spurningurin, um tíngið hevur heimild til at broyta uppá innihaldið í sjó-lóginum gjøgnum lóg um oljuvirksemi. Eg meini avfegjort, at lógtíngið skal hugsa seg væl um og at vera kritiskt yvirfyri slíkum. Fær tú heila breiða semju um hetta, so fær tú trupulleikar framfyrr.

Vit spurdu Jóhannus Hansen, um hann hevði verið nøgdur við verandi lógaruppskoti, um hann umboðaði eitt útlendskt oljufelag?

-Tað er eingin ivi um, at

oljufelögin føla at serliga ábyrgdin fyrri einumhvørjum skaða, sum hendir, er rættlaga strong.

-Er tað skilagt av okkum at gera tað.

-Eg trúgvi ikki, at tað verður hetta, sum fer at halda oljufelögunum aftur við at fara inn í føroyska økið. Oljufelögin eru mest áhugað í, hvussu treytir og reglur verða í sambandi við eina útbjóðing og síðni, hvørji øki verða boðin út ella hvørji øki verða við í eini útbjóðing.

Økini eru týðningarmikil

Oljufelögin ynskja sjálvandi at taka útgangsstøði í tí øki, har tey vita, at olja er, meðan føroyingar kanska kunnu hava onnur áhugamál. Velja føroyingar - ella verða teir tvingaðir til tess orsakað av marknaðsmeini, at halda ein part av teimum mest áhugaverdu økjum uttan fyrri, kann tað koma aftur um brekku seinni.

Jóhannus Hansen heldur ikki, at føroyingar fáa nógv ar tjansir, soleiðis at skilja, at fevnir fyrsta útbjóðing bara um nøkur lítið áhugaverð øki, og oljufelögin einki finna har eftir nokrum árum, so er vandi fyrri, at áhugin fyrri 2. útbjóðingartilfarir verður nógv minni.

-Tað hevði sjálvandi verið best, um marknatrætan varð loyst, áðrenn l. útbjóðing varð lýst, men lógaruppskotið og skipanin eru bygd upp soleiðis, at tú kanst byrja eina útbjóðing, sjálvt um marknatrætan ikki er loyst.

Hann ivast ikki í, at áhugin er tilsteðgar hjá oljufelögunum at vera við í eini l. útbjóðingarrundu, men hon kann sum sagt lættliga kólna, um ein velur at halda tey mest áhugaverðu økini uttanfyri og ein so letur oljufelögin leita í fleiri ár uttan at finna nakað.

Leiting við Føroyar setir stór krav

Jóhannus E. Hansen grundgevir hetta við, at krøvini

til at leita her um okkara leiðir eru rættlaga stór, og tað eru ikki nógv oljufelag, sum hava orkuna, bæði figgarliga og tekniskt at leita á slíkum dýpum og umhvøvi.

Hvat viðvíkur ávirkanini, sum henda vinna fer at hava á føroyska samfelagið, so heldur Jóhannus Hansen, at føroyingar avgera í stóran mun sjálvir, hvussu stóra ávirkan henda vinna skal hava á samfelagið. Føroyingar hava í lógaruppskotið lagt upp til, at høvudsreglan skal vera, at oljan verður tikið upp í Føroyum, og deils at føroyska arbeiðsmegi og tænastuveitingar skulu brúkast. Í hvønn mun tað skal gerast er upp til føroyingar sjálvir. Ein kann sleppa undan øllum teimum vansum, sum standast av at fáa oljuna til lands í Føroyum við at føra hana ádrastaðni. Men tað hevur so eisini aðrar fyrirmunir at føra hana í land. At ein skal brúka føroyska arbeiðsmegi er í sær sjálvum skilagt, men ein skal ansa eftir, at ein ikki drenar aðrar vinnur fyrri arbeiðsmegi, tí so fær tað beinleiðis ávirkan á samfelagið.

Verður ein rímilig javnvág í teimum krøvum, sum verða sett yvirfyri oljufelögunum, hvussu føroysk arbeiðsmegi og tænastuveitingar skulu vera í Føroyum, verður árin á føroyska vinnulívið annars ikki so stórt.

Mest umráðandi í øllum nesum heldur Jóhannus Egholm Hansen er at finna eina breiða politiska semju. Fær tú ikki hana, so fær tú heldur ikki tann neyðuga friðin um eina vinnu, sum er so stór.

Oljufelögin mótpartur og samstarvspartnari

Vit spurdu Jóhannus Hansen um vit eiga at meta oljufelögin sum ein mótpart ella samstarvspart?

-Tá tað kemur til tað kommerçieila er eingin ivi um, at tey eru mótpartur. Men tey stóru oljufelögin eru hóast alt so mikið professionell, at tey eru væl-